

CZWARTEK

6 listopada 2008
rocznik LXIII • nr 129
cena 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

Ludu
GŁOS

GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT DNIA na str. 4:

Niby ich
nie ma,
a jednak są

W teatrze z sąsiadami i przyjaciółmi

CZ. CIESZYN (kor) – Spektaklem Paula Barza „Viva Verdi” (reż. Michael Tarant) Scena Polska Teatru Cieszyńskiego zainaugurowała we wtorek Festiwal Teatrów Moraw i Śląska. Patronat nad jego ósmą już edycją ponownie objął ustępujący właśnie hetman naszego województwa Evžen Tošenovský.

Przedstawienie Sceny Polskiej przyjęte zostało z entuzjazmem. Podczas dyskusji w Klubie Teatralnym (odbywa się po każdym spektaklu z udziałem aktorów) wysoko oceniło je zarówno fachowe jury, złożone z krytyków i teatrologów, którego honorowym przewodniczącym jest burmistrz Cz. Cieszyna Vít Slovák, jak też jury „studenckie”, w którym zasiadają uczniowie czeskokieszycyńskich szkół średnich. To uczniowie tych szkół zapełniają też w większej części widownię na festiwalowych spektaklach.

– Członkowie fachowego jury mieli podczas dyskusji kilka uwag, niemniej spektakl bardzo się podobał – powiedział „Głosowi” dyrektor TC i gospodarz festiwalu Karol Suszka, który w przedstawieniu „Viva Verdi” wcielił się w Giuseppe Verdiego. – Muszę powiedzieć, że te peany aż nas krępowały. Ale było to przyjemne.

Wieczorem zaprosił festiwalową publiczność na komedię „Plné vrecká peňazi” autorstwa Milana Lasicy, Jána Soloviča i Júliusa Satinskiego ze słowackiego teatru Komorné

Słowackie Komorné divadlo z Martina przyjechało na VIII Festiwal Teatrów Moraw i Śląska z komedią „Plné vrecká peňazi” Milana Lasicy, Jána Soloviča i Júliusa Satinskiego.

divadlo Martin. Zespół przyjechał w osłabionym składzie, bo dwójka aktorów musiała zrezygnować z po-

wodów zdrowotnych z przyjazdu nad Olzę. Ale Słowacy (przyjeżdżają na festiwal od samego początku),

jak zwykle, nie zawiedli i publiczność nagrodziła ich gromkimi oklaskami.

Wczoraj natomiast można było na festiwalu obejrzeć sztukę „Kytice” K. J. Erbena i J. Suchego w wykonaniu uczniów ostrawskiego konserwatorium oraz „Rycerzy” Arystofanesa w reż. doskonale znanego na Zaozlu Marka Mokrowieckiego, gdzie wystąpili aktorzy z Teatru Dramatycznego im. J. Szaniawskiego w Płocku. M. Mokrowiecki wspólnie z K. Suszką zaprosił też wieczorem miłośników teatru do SMP-owskiego klubu „Dziupla” na spektakl „Kiedy ranne wstają zorze” Marka Nowakowskiego.

Festiwal potrwa do soboty. Wtedy to, wieczorem jury przyzna nagrody dla najlepszego aktora i spektaklu. Dodajmy, że dzisiaj o godz. 10 Slezské divadlo z Opawy wystawi w TC „Testosteron” Andrzeja Saramonowicza, o godz. 19 zaś Divadelní spolek „Kašpar” z Pragi zagra „Hamleta” Szekspira. Piątek to „Pension pro svobodné pány” w wykonaniu ostrawskiej „Arény” (godz. 10 – TC), sztuka „Pluskacz i Mąciwoda” Wilhelma Przeczka, którą Teatr Lalek „Bajka” zagra o godz. 17 w swojej siedzibie przy ul. Strzelniczej, „Maryša” Czeskiej Sceny TC (godz. 19 w teatrze) oraz „Bláha a Vrchlická” Sceny Czeskiej (godz. 21.30 – „Strzelnica”). W sobotę natomiast można wpaść na „Hrátky s čertem” Sceny Czeskiej (godz. 10 – TC) i „Eugeniusza Oniegina” A. S. Puszkina w wykonaniu zespołu Divadlo Petra Bezruče z Ostrawy (godz. 17.30 – TC).

FOT. KATEŘINA CZERNA

»Zamach stanu« na wsi Pomarańczowo-czerwona koalicja

TRZYCIEŻ (dc) – W gminie tej nie brak wydarzeń, wywołujących emocje mieszkańców. Po walce z planami przebudowy regionalnej linii kolejowej na korytarz dla pociągów towarowych, „graniu na zwłokę” przy wprowadzaniu zasad dwujęzyczności, przyszła kolej na „zamach stanu”. Jak już donosiliśmy, wójt Jaroslav Molin i jego zastępca Jiří Kajzar zostali niedawno odwołani przez radnych ze swych stanowisk, a ich miejsca zajęli Stanislav Plekanec i Wilhelm Waloszek.

– Były wójt niegospodarnie wydawał pieniądze gminie – zarzuca swemu poprzednikowi S. Plekanec. – Projekty niektórych akcji inwestycyjnych robione były dwukrotnie, wydano pieniądze na przygotowanie nigdy niezrealizowanych projektów. Wójt i jego zastępca słabo bronili interesów mieszkańców w rozmowach z organami państwowymi, chociażby w sprawie

przebudowy kolei. Gmina sprzedawała pod zabudowę mieszkalną działki nieuzbrojone w sieci inżynierskie. Teraz są z tym kłopoty.

Z J. Molinem udało nam się wczoraj skontaktować w czeskiej szkole w Gnojniku, gdzie obecnie pracuje jako nauczyciel. – *Moje sumienie jest czyste – powiedział „Głosowi”.* – *Żaden z audytów ekonomicznych przeprowadzanych od 2002 r., kiedy to objąłem stanowisko wójta, nie stwierdził niedociągnięć. W sprawie przebudowy kolei postępowałem zgodnie z tym, do czego upoważniła mnie rada gminy.*

Nowy wójt S. Plekanec był wójtem już wcześniej, w latach 1990-1998. Gdy odchodził ze swojego stanowiska, również wokół jego osoby panowały kontrowersje. Zarzucano mu zbyt duże zadłużenie gminy. – *Pieniądze te wydawałem na rozwój sieci gazowej w gminie – tłumaczy.*

OSTRAWA (mro) – Wolną rękę w wytyczeniu kierunku rozwoju województwa morawsko-śląskiego w następnych czterech latach będą mieć socjaldemokraci i komuniści. O zawarciu koalicji tych dwóch partii na poziomie wojewódzkim poinformował wczoraj regionalny lider ČSSD Jaroslav Palas. Przypomnijmy, że ČSSD uzyskała w wyborach 42,63 proc., a KSČM 15,92 proc. głosów. Natomiast ODS 24,9 proc. i KDU-ČSL 7,1 proc. głosów.

W jedenastoosobowym zarządzie województwa socjaldemokraci będą mieć osiem foteli, komuniści trzy. W radzie województwa koalicja będzie mieć przewagę 42 osób.

– *Preferowaliśmy silną trójkoalicję z KDU-ČSL oraz KSČM. Chrześcijańscy demokraci jednak stanowczo oznajmili, że nie wezmą udziału w takiej koalicji. Dlatego rozmowy były kontynuowane tylko z komunistami – powiedział J. Palas, dodając, że jeszcze za wcześnie snuć spekulacje odnośnie obsady poszczególnych stanowisk w zarządzie województwa.* – *Tak daleko jeszcze nie jesteśmy zaawansowani w rozmowach – podkreślił.*

Dodajmy, że pomarańczowo-czerwona koalicja jest pierwszym tego rodzaju porozumieniem po 1990 roku – zarówno na szczeblu wojewódzkim, jak i państwowym.

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 14 do 18°C
noc: 12 do 8°C
wiatr: 3 – 7 m/s

dzień: 12 do 16°C
noc: 12 do 8°C
wiatr: 3 – 7 m/s

Nad nami smog 40 milionów w »Totku«

REGION – Koncentracja pyłów zawieszonych w powietrzu w regionie ostrawskim i karwińskim przekroczyła wczoraj dopuszczalne normy. W ciągu ostatnich 24 godzin meteorologowie zauważyli, że dzienne średnie wartości są wyższe niż 100 ug.m⁻³ (dzienny limit to 50 ug.m⁻³). Najgorszą sytuację zanotowano w paśmie: Ostrawa Przywóz, Bogumin, Wierzniovice. Dzienny limit został przekroczony w Orłowej, Karwinie, Hawierzowie i Szonowie. Przypomnijmy, że starsi oraz dzieci powinni w czasie smogu ograniczać pobyt na wolnym powietrzu. O aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza można dowiedzieć się z infolinii (nr tel. 596 900 265) lub z teletekstem TVC.

WARSZAWA – W kolejce po kupony totolotka w całej Polsce ustawiają się tłumy chętnych. W dzisiejszym bowiem losowaniu Dużego Lotka do wygrania będzie aż 40 milionów złotych. Tak wysokiej puli na wygrane pierwszego stopnia w historii Totalizatora Sportowego jeszcze nie było. Stało się to możliwe, bo w siedmiu ostatnich losowaniach żaden z graczy nie trafił „szóstki”. Przypomnijmy, że poprzednia rekordowa pula z końca lipca tego roku zamknęła się kwotą 37 796 996 zł. Podzieliło się nią wówczas czterech graczy. Duży Lotek jest najstarszą i najpopularniejszą grą liczbową Totalizatora Sportowego.

Barack Obama prezydentem USA

WASZYNGTON – Według prognoz amerykańskich stacji telewizyjnych kandydat Partii Demokratycznej Barack Obama wygrał wybory prezydenckie w USA. Zostanie tym samym pierwszym czarnoskórym i 44. z kolei prezydentem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Mimo, że liczenie głosów nadal trwa, wiadomo już, że demokratyczny senator z Illinois zdobył 338 głosów elektorskich, a jego rywal 155 (do zwycięstwa potrzeba było minimum 270). John McCain uznał już swoją porażkę i pogratulował zwycięzcy. Po przeliczeniu 61 proc. głosów, Obama zdobył poparcie 51,3 proc. wyborców, a McCain – 47,5 proc.

9 771212 422041

Uczniowie na podium

CZ. CIESZYN (ep) – „Dotyki jesieni”, czyli międzynarodowe spotkanie szkół średnich, po raz kolejny zorganizowała Średnia Szkoła Rolnicza w Cz. Cieszynie. W Ośrodku Kultury „Strzelnica” spotkali się wczoraj przed południem uczniowie szkoły rolniczej, czeskokocieszyńskich gimnazjów – polskiego i czeskiego oraz goście z dalszych

stron – uczniowie szkół średnich z Międzywiesia, Nakła Śląskiego, Pszczyny i Żyliny. „Dotyki jesieni” to przegląd talentów młodzieży, na scenie młodzi ludzie wystąpili z wierszem, piosenką, tańcem, a nawet w układach sportowych.

– W tej formie organizujemy „Dotyki jesieni” już od trzech lat. Nawiazujemy do akcji, która odbywa-

ła się tradycyjnie w naszej szkole, ale chcieliśmy ją poszerzyć, zapraszając do występów naszych partnerów, z którymi współpracujemy – szkoły z Polski i Słowacji, a także inne szkoły średnie z Cz. Cieszyna – wyjaśniła naszej gazecie dyrektorka szkoły rolniczej, Petra Swacynová. – Odbywa się to raczej w takiej zabawnej formie, nie naukowej, bo w szkole nie chodzi przecież tylko o to, żebyśmy się uczyli, ale również o to, byśmy się spotykali na takich nieformalnych imprezach.

Wojciech Kadłubiec z czeskokocieszyńskiego gimnazjum polskiego recytuje wiersze Rafała Wojaczka i Marcina Świełickiego.

Brak krwi

KARWINA, TRZYNIEC (dc) – Kolejnemu szpitalowi w regionie dośkwiera dotkliwy brak krwi. – W związku z tym, że aktualnie brakuje nam w banku krwi grup A+, B+, 0+ i A-, zwracamy się do dawców, by jeszcze w tym tygodniu przyszedli oddać krew. Zgłaszać należy się na Oddziale Hematologii i Transfuzji w godz. od 6.30 do 10 – apeluje rzeczniczka Szpitala z Polikliniką w Karwinie Raju Hana Jakubková.

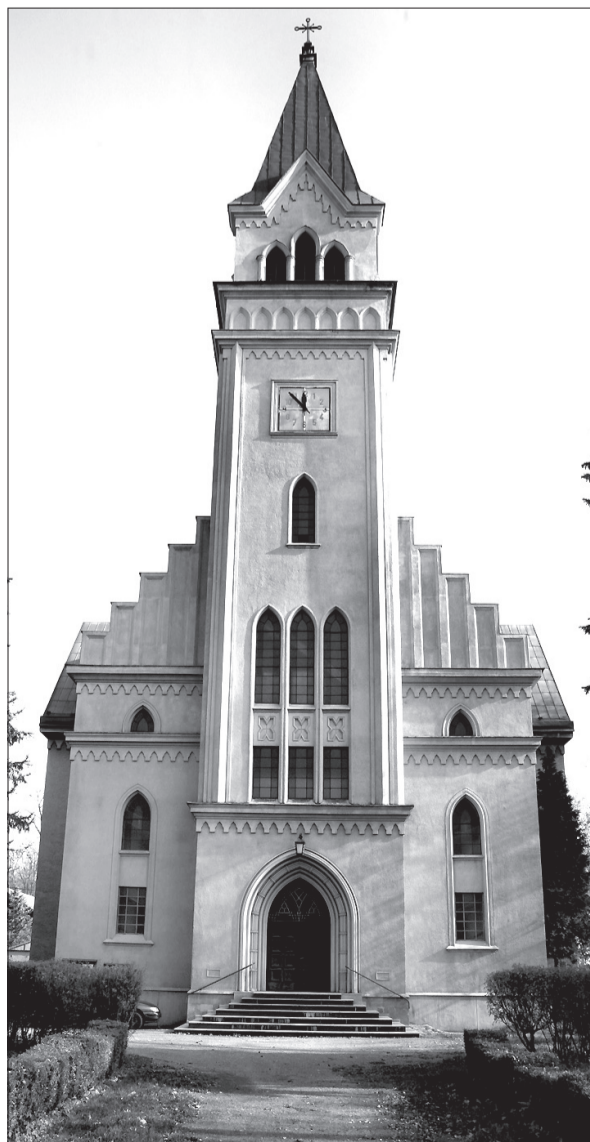
W trzynieckim szpitalu, w którym niedawno brakowało krwi, sytuacja uległa po zamieszczeniu apelu w mediach pewnej poprawie. By jeszcze bardziej zachęcić honorowych krwiodawców, szpital urządził w najbliższy wtorek akcję „Oddaj krew z Czeskim Radiem”, w ramach której wszyscy dawcy otrzymają od Radia drobny upominek. Swoją rolę należy zgłosić, kontaktując się z oddziałem transfuzji.

Wreszcie nowe

CIERLICKO (dc) – Budynek polskiej szkoły i przedszkola jeszcze w tym roku otrzyma nowe okna. Zdecydowała o tym rada gminy na swym poniedziałkowym posiedzeniu. Wymiana okien, której pierwotnie nie planowano na br., będzie sfinansowana z rezerwy, którą udało się wygospodarować w gminnym budżecie. Szkole przyznano na ten cel 650 tys. koron. Remont jest jak najbardziej na czasie, gdyż stare okna liczą sobie – jak szacuje dyrektor PSP Barbara David – co najmniej 50 lat.

KOŚCIOŁY I DOMY MODLITWY NA ZAOLZIU (3)

Kościół ewangelicki Na Niwach w Cz. Cieszynie

Kościół ewangelicki Na Niwach w Cz. Cieszynie.

W 1932 r. czeskokocieszyńscy ewangelicy pochodzenia polskiego ukończyli budowę swej świątyni. Wierni tegoż wyznania, którzy czuli się Czechami i Niemcami, wzniesli swoje kościoły już kilka lat wcześniej. Prace budowlane rozpoczęto w roku 1930 na byłym boisku niemieckiego klubu sportowego. Dnia 10 października 1932 r. odbył się akt poświęcenia gotowej budowli.

Obiekt z elementami neogotyckimi zaprojektował architekt Edward Dawid, o którym pisaliśmy już w pierwszym odcinku naszego cyklu w związku z budową kościółka przy ul. Frydeckiej. Prace budowlane prowadziła firma Pluskal i Riedel. Główny ołtarz to dzieło rzeźbiarza Henryka Nitry z Błędowic Dolnych. 11 listopada 1938 roku kościół odwiedził prezydent Polski Ignacy Mościcki, w trakcie swej wizyty na Zaolziu, które kilka miesięcy wcześniej przyłączono do Polski.

W trudnym okresie drugiej wojny światowej pierwszy pastor zboru oraz główny inicjator budowy kościoła Józef Berger został aresztowany przez gestapo, a potem wywieziony do obozów koncentracyjnych w Dachau i Oświęcimiu. Natomiast Na Niwach odbywały się nabożeństwa tylko w języku niemieckim. Od 1952 r. Berger piastował stanowisko dziekana wydziału teologii protestanckich na uniwersytecie w Bratysławie. Był też plastykiem, a w swojej twórczości często podejmował temat martyrologii więźniów obozów koncentracyjnych. Zmarł w 1962 r. w Bratysławie. Pochowany został w Ropicy.

Przed kilku laty przeprowadzono remont wieży kościelnej, dzwonów i organów. Z pomocą czeskokocieszyńskiego ratusza odnowiono również ścieżki przy kościele. Pastorem czeskokocieszyńskiego zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego jest Bogusław Kokotek. Nabożeństwo dla wiernych tego wyznania w najbliższą niedzielę odbędzie się o godz. 10, natomiast w następnym tygodniu już o godz. 8. Powodem naprzemiennych spotkań modlitewnych jest to, że z obiektu korzystają również członkowie Luterańskiego Kościoła Ewangelickiego. Administratorem zboru, mającym te same uprawnienia co pastor, jest Rafał Bukowiecki.

CZESŁAW GAMROT

MOIM ZDANIEM

ELŻBIETA PRZYCZKO

Happy end

Kiedy w latach 80. ubiegłego wieku w Polsce emitowano „Niewolnicę Isaurę”, pustoszały ulice. Największy telewizyjny przebój PRL powraca na ekrany... po śląsku. Brazylijską studcinkową telenowelę emituje regionalna telewizja Silesia w śląskiej gwarze. W rolach głównych Joanna Bartel, czyli piękna Lucelia Santos, i Krzysztof Hanke jako niezapomniany Rubens de Falco. Oczywiście można by się zastanawiać nad fenomenem popularności telenowel w naszej szerokości geograficznej (wspomnijmy, że polskie i czeskie adaptacje kolumbijskiej telenoweli o hybrydzie Kopciuszka z Brzydkim Kaczątkiem nie narzekają na brak widzów – mowa oczywiście o „Oskliwce Katce”, vel „brzydUli”, którą właśnie zaczęła emitować polska stacja TVN), jednak dlaczego na Śląsku nie pustoszą ulice w czasie emisji śląskiej Isaury? Pomysłodawcy zapewne na to nie liczyli, ale na co liczyli, pozostaje tajemnicą...

W czasie, kiedy śląszczyzna walczy o to, by zostać oficjalnym językiem, nie gwarą, nie dziwi właściwie, że widzimy ją w coraz to innych, nawet najdziwniejszych sferach życia. Nieuznanie śląskiego za język to zapewne decyzja polityczna. Sejm RP uznał za odrębny np. język romski, choć nie zawiera on jakiegokolwiek standaryzacji. Uznał też tatarski, choć na terytorium Polski język ten nie był używany od 300 lat. Może zatem „Niewolnica Isaura” zmiękczy serca polityków. To wcale nie żart. Choć większość pewnie słysząc o dubbingowanej w gwarze telenoweli uśmiechnie się, nie pozbędzie się jednak wrażeń, że obecność śląskiej mowy... jest wszędzie. *Jo jeszcze nie widział takij niywolnicy, jak ta Izaura. Mo sie tu dobrze jak krepeł w masle* – mówi jeden z bohaterów. Ponoć fenomen popularności klasycznych telenowel opiera się na tym, że widz wie, co będzie dalej, a wszystko skończy się happy endem. Miejmy nadzieję, że i dla śląszczyzny. przyczko@glosludu.cz

Drzewo przyjaźni

Wójtowie dwóch zaprzyjaźnionych gmin – Słonawy i polskich Markłowic – zasadzili w poniedziałek przed kościołem w Markłowicach „Drzewo Przyjaźni”. Najbliższą wspólną akcją dwu miejscowości związanych z górnictwem będą „Gwarki” – impreza związana z folklorem górniczym, która odbędzie się w Markłowicach 29 bm. (dc)

Bogumiński Golden Gate

SKRZECZON (mro) – Budowa nowego stumetrowego mostu łączącego Skrzeczon z Boguminem nie ruszy, jak zapowiadano, tej jesieni, lecz na wiosnę. Unikatowa konstrukcja mostu ważąca 650 ton zostanie zawieszona na czterech filarach za pomocą stalowych lin. Koszt budowy, szacowany przez inwestora – Dyрекcję Dróg i Autostrad, wyniesie ma 80 milionów koron.

– Dyрекcja Dróg i Autostrad zakłada, że na przełomie roku podpisze z firmą, która wyszła zwycięsko z przetargu, umowę o dzieło. Prace mają ruszyć w lutym – powiedział redaktor Libor Radiňák – kierownik wydziału budowlanego w bogumińskim magistracie, dodając, że w pierwszym etapie prac zostaną wykarczowane niektóre krzaki i drzewa, w drugim zaś pod dotychczasowym mostem w ciągu 4-5 miesięcy powstanie rondo. Według słów inwestora, prace przy budowie mostu potrwać ponad rok.

W związku z budową nieodzowne będą zmiany w kołowym ruchu tranzytowym. – Samochody osobowe i furgonetki do 3,5 ton przez cały czas będą mogły jeździć przez plac budowy, czyli jak dotychczas ulicą 1 Maja, nie wjadą jednak na most skrzeczonki, ale po ulicy Lidickiej dostaną się do mostu „hutniczego” i centrum miasta. Transport ciężarowy jednokierunkowy – od Karwiny do Bogumina – korzystać będzie z ulicy 1 Maja i Opletala (tylko w czasie budowy ronda). Samochody ciężarowe jadące z Bogumina do Karwiny będą mogły przecinać plac budowy – powiedział burmistrz miasta Petr Vícha. Te ograniczenia nie będą dotyczyć rowerzystów i pieszych, którzy w czasie budowy będą mieli do dyspozycji specjalną kładkę.

Po wybudowaniu ronda objazd przez ulicę Opletala zostanie zamknięty. Przypomnijmy, że most będzie częścią trasy dojazdowej do D 47.

Poznaj przeszłość swojego nazwiska

„Ewolucja nazwisk w południowej części Śląska Cieszyńskiego w czasach austriackich” to nowa publikacja prof. dr. hab. Jaroslava Lipowskiego. Pochodzący z Nawsia językoznawca jest pracownikiem naukowym Zakładu Bohemistyki w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Wśród jego zainteresowań naukowych szczególne miejsce zajmuje również gwara, jaką mówi się na Śląsku Cieszyńskim, a także nazewnictwo osobowe – zwłaszcza to, które dotyczy naszego regionu.

Panie profesorze, iloma językami pan mówi?

Biegłe mówię trzema: polskim, czeskim i gwarą zaolziańską, bardzo dobrze znam też słowacki – czynnie i biernie, a także mam pewne podstawy języka węgierskiego. W szkole i na studiach uczyłem się oczywiście rosyjskiego, angielskiego i niemieckiego – to języki, bez których trudno się poruszać po Europie. Tę fascynację językami wyniosłem stąd, z naszego regionu, a mianowicie od dziecka frapowało mnie, że inaczej mówiło się w domu, inaczej trzeba było mówić w szkole, a jeszcze inaczej w Pradze, dokąd wyjechałem zaraz po maturze. W dodatku język polski, z którym zetknąłem się na kursach w Pradze, okazał się podobny do mojego języka domowego.

A naukowe prace pisze pan po polsku czy po czesku?

Przedostatnią książkę, która mówi o stosunkach między językami czeskim i słowackim w wieku XX, napisałem po czesku. To zresztą chyba pierwsza książka w języku czeskim, która wyszła we Wrocławiu. Za to ostatnia, która ukazała się przed miesiącem i której pierwszy nakład błyskawicznie się rozszedł, to książka napisana po polsku: „Ewolucja nazwisk w południowej części Śląska Cieszyńskiego w czasach austriackich”.

Dlaczego ta książka wzbudziła takie zainteresowanie?

Sądzę, że każdy chce coś wiedzieć o przeszłości swojej rodziny i swojego nazwiska. Chce wiedzieć, co jego nazwisko oznacza. Dlatego, prócz

naukowców-językoznawców, książka zainteresowała Ślązaków po obu stronach czesko-polskiej granicy.

Proszę powiedzieć, nawet w skrócie, o czym pisze pan w tej książce?

Analizuję pochodzenie nazwisk, które zaczerpnąłem z ksiąg parafialnych (z końca XVII wieku aż do początku wieku XX), przechowywanych w Archiwum Regionalnym w Opawie. Okres ten podzieliłem na cztery fazy i obserwuję, jakie nazwiska w ciągu ponad 230-letniego okresu pojawiały się i znikaly, jaki był ich udział w ogólnym zasobie nazwisk na południu Śląska Cieszyńskiego, czyli na obszarze od Cieszyna do Jabłonkowa. Zwracam uwagę na pisownię nazwisk, na przyrostki, jakie je tworzyły, wywodzę stąd wnioski ważne dla historii tego regionu. Niektóre obserwacje są bardzo ciekawe, nawet zaskakujące, nie zawsze też można je do końca wytłumaczyć.

Może poda pan jakiś przykład...

Na przykład przyrostek *-ów*, który tworzy nazwiska o pierwotnym znaczeniu dzierżawczym. Na przełomie XVII i XVIII wieku było tu pełno nazwisk typu *Juraszków*, *Jasiczków*, *Ruszów*, *Klusów*; w pewnym okresie one znikają i nie pojawiają się już więcej. Prawdopodobnie przyrostek ten zostaje zastąpiony innym lub znika, bo mamy dziś przecież nazwiska *Juraszek* czy *Juroszek*, *Jasiczek*, *Rusz*, *Klus*. To jeden z dowodów na to, że nazwisko – jego forma – nie była jeszcze ustalona. A śmiem twierdzić, że było tak jeszcze na początku XX wieku – na co dowód czytelnik znajdzie w tej publikacji.

Czy na podstawie pana książki

Prof. dr. hab. Jaroslav Lipowski

cieszynianie czy jabłonkowie – dziada-pradziada mogą ustalić przeszłe losy swojej rodziny?

Nie jest to książka o genealogii rodzin – choć oczywiście można sprawdzić, w jakich miejscowościach i kiedy pojawiało się konkretne nazwisko, jak było zapisywane – książka może być pomocna w jakichś ustaleniach na ten temat. Natomiast jej znaczenie jest przede wszystkim językoznawcze, bo rozszerza wiedzę o przeszłości polskich nazwisk i dopełnia obszar ich występowania. Prawie wszystkie nazwiska co do formy są bowiem polskie.

Jakie są pana najbliższe plany naukowe i czy też dotyczą Śląska Cieszyńskiego?

Pracuję nad dźwiękową stroną języków: polskiego, czeskiego i słowackiego. Chciałbym szczegółowo opisać wymowę mieszkańców tych państw, będą tu również wzmianki o wymowie cieszyńskiej. Ale kiedyś w przyszłości chciałbym napisać książkę o słownictwie gwarowym tego regionu. Z niecierpliwością czekam, kiedy ukaże się słownik

niestrudzonego badacza tego słownictwa, pana Władysława Milerzkiego – słownik bardzo obszerny i wyczerpujący, jak się dowiedziałem. Moim marzeniem jest napisanie naukowej syntezy tego słownictwa.

A czy wrocławscy studenci podziwiają pańskie pasje?

Byłem opiekunem magistrantki z Krzanowic koło Raciborza, gdzie mówi się gwarą zawierającą wie-

le czeskich elementów, która napisała bardzo dobrą pracę o tej gwarze. Mam dwie doktorantki, które, mówiąc w dużym skrócie, porównują nazewnictwo osobowe polskie i czeskie, choć ich prace nie dotyczą specjalnie Śląska, ale odnoszą się do obu języków w sensie ogólnym. We Wrocławiu spotykam się ze studentami z Zaolzia, którzy, mówiąc obrazowo, mobilizują mnie do pracy.

ELŻBIETA PRZYCZKO

»Kalendarz« jeszcze pachnie farbą

CZ. CIESZYN (kor) – Do czytelników dociera wreszcie „Kalendarz Śląski 2009”, wydany tradycyjnie – przy wsparciu czeskiego resortu kultury – przez ZG PZKO. Redaktorem tegorocznego „kalendarza” był Kazimierz Santarius, którego wspomogły Anna Ludwin, Czesława Rudnik i Natalia Riess. Opracowania graficznego podjął się Marek Santarius.

Po „Kalendarz Śląski” warto na pewno sięgnąć zwłaszcza w długie jesienne wieczory. A jest co poczytać. Np. o losach Józefa Kiedronia pisze K. Santarius, o czeskokocieszyńskim Gimnazjum Polskim (obchodzi w przyszłym roku 60-lecie) – Wilhelm Franek, o wyjazdach edukacyjnych zaolziańskich nauczycieli – Stanisław Folwarczny i Andrzej Król, a Martyna Radłowska-Obrusnik o 10-leciu PTA „Ars Musica”. „Kłopotami z tożsamością” zajęła się Cz. Rudnik, zaś Józef Szymeczek „Materiałami ewangelików cieszyńskich na temat przyszłości państwowego Śląska Cieszyńskiego po I wojnie światowej”. Antoni Szpyrc poświęcił swój tekst wydarzeniom w Jabłonkowie z lat 1918-

-1920, Henryka Bittmar pisze o historii Bogumina, Jacek Sikora zaś zastanawia się – wspólnie ze Stanisławem Folwarcznym – czy Olza łączy, czy dzieli... Jest też sporo tekstów poświęconych sylwetkom sławnych osobistości związanych ze Śląskiem Cieszyńskim, zwyczajom ludowym, jest poezja, kalendarium i kronika wydarzeń ub. roku. No i tradycyjnie teksty gwarowe oraz humor...

„Kalendarz Śląski 2009” można zakupić na otwartej wczoraj Wystawie Polskiej Książki w Teatrze Cieszyńskim. Można też tak uczynić w Biurze ZG PZKO oraz w czeskokocieszyńskim Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka.

Brawo »Gizdy«!

Po dłuższej nieobecności na scenie znowu z radością oglądaliśmy ten niegdyś często występujący zespół dziecięcy z frysztackiej podstawówki. „Gizdy” zaprosiła do siebie karwińska szkoła muzyczna, goszcząca też młodych muzyków z Inowrocława. Powód był zupełnie oczywisty: trzeba Kujawianom pokazać, jak wygląda twarz karwińskiej ziemi.

Pojawiły się więc „Gizdy” w nowych, delikatnie stylizowanych karwińskich strojach, z świetną kapelą i dynamicznymi dzieciakami, swobodnie i z wdziękiem prezentującymi folklor swego regionu. Bardzo się podobały, są sceniczne, od-

ważne, uśmiechnięte i prawdziwe, nie przekraczają gwary i nie udziwniają, co jest oczywistą zasługą nauczycielki Urszuli Sikory – pedagoga i animatorki kultury. Rzecz jasna, rodzice także mają w tym swój wkład. Wszystkiemu przyglądała się, jak zawsze w takich okolicznościach, Jadwiga Palowska, której zasługi dla upowszechniania tradycji karwińskich są znane i wysoko cenione.

„Gizdy”, podobnie jak „Dziolchy i Syncy z Kolónije”, są ważną wizytówką całego regionu karwińskiego, również swojej szkoły. Oby jak najczęściej oglądana. (dk)

MARIONETKI

FELIETON HALINY SIKORY

„Marynko, kaj idziesz?” – pytała zdziwiona Prezesowa. Przyszła rano, jak zwykle zresztą, do Marynki na kawę i plotki, a zastała Marynkę w płaszczu, przygotowującą się do wyjścia. „Tóż kaj idziesz?” – poczuła się prawie obrażona, że Marynka zapomniała o ich codziennym rytuale.

„Do kościoła” – odpowiedziała Marynka i dalej się szykowała.

„O Boże, umiuro kie-ry?” – przeraziła się Prezesowa.

„Ja, zdrowy rozum, tóż se idym pomodlić o jego zdrowi”.

„O czyje zdrowi se to idziesz modlić?” – Prezesowa nie rozumiała. „Czyżby twój chłop zanimóg?”

„Mojemu chłopu nic ni ma. Do roboty poszeł, a jo idym se modlić o zdrowy rozum, coby spatki nas nawiedził” – wyjaśniła Marynka i poczuła, że dobitniej już wyjaśnić nie może.

„A cóż se tak myślisz, że nas tyn zdrowy rozum opuszczo?”

„Dyć se podziwej. W Ameryce wybrali nowego prezydenta. Czornego!”

„Marynko, tyś je jaksio zacofano. Cały świat se raduje, że ty uprzedzyna už nie sóm a że aj czorny pre-

zydent może być prezydentem, a ty tak reagujesz?” – ofuknęła ją Prezesowa.

„Tóż zech je ciekawo, jak zareagujesz, jak my będziemy mieli czornego Klauza. A wiysz, że jak u nas mówiom czorny, to ni murzyna majóm na myśli” – zapytała Marynka.

„Jako że by nóm Roma wybrali? A czymu by nóm mieli wybrać czornego Klauza? Dyć to w Ameryce wybrali, to ni u nas” – słusznie zaznaczyła Prezesowa.

„Toś se eszcze nie wszymła, że co w Ameryce se pojawi, to je za chwile aj u nas? Kryzys finansowy też oni wymyśleli. My se ani nie nadechli, už go tu mómy. A skoro tam mogli jejich czornego, to coby u nas ni mogli naszego émawszego?” – przeżegnała się Marynka.

Prezesowa również uczyniła znak krzyża: „Jo idym z tebóm”.

I poszły obie do kościoła. No cóż, pozostaje wierzyć, że ich prośby zostaną wysłuchane i za zdrowym rozsądkiem dotrże również duża dawka tolerancji. I za parę lat nikogo nie zdziwi wybór Murzyna, Roma, czy Wietnamczyka na prezydenta.

sikorova@glosludu.cz

Wielki świat na czarno

Niby ich nie ma, a jednak są

Kiedy w roku 1971 dyrygowany przez Bronisława Bednarza staromiejski chór mieszany „Przyjaźń” dał swój ostatni koncert – a było to z okazji 70-lecia śpiewactwa polskiego w tej podkarwińskiej miejscowości – prawdopodobnie nikt z członków Koła PZKO w Karwinie Starym Mieście nie żywił nadziei, że w przyszłości ktoś jeszcze wpadnie na pomysł reaktywacji środowiska śpiewaczego. A jednak pomysł taki zakiełkował – w 35 lat później.

Do zainicjowania działań w tym kierunku przynajmniej dzisiaj popularny na Zaolziu muzyk Wiesław Farana. A że jego propozycja padła na podatny grunt (aktywna grupa chórzystów sprzed lat i ich przyjaciele), droga od „pomysłu do przemysłu” okazała się krótka i łatwa. Pożywką dla Faranowej idei był jubileusz 25-lecia miejscowego Domu PZKO, który przypadł na rok 2006 a który całe PZKO-wskie Stare Miasto chciało, jak wszystkie dotąd związane z Kołem rocznice, godnie uczcić. Tyle tylko, że tym razem oprócz zaproszonego zespołu publicznego miał się też zaprezentować chór staromiejski.

Po kilku miesiącach prób trzydziestoosobowy chór, którego ogląda artystyczną zajął się sam Wiesław Farana, dał półgodzinny występ. Towarzyszył mu zespół instrumentalny, który utworzyli uczniowie karwińskiej Podstawowej Szkoły Artystycznej. Premiera, choć słuchacze nagrodzili ją aplauzem, była jednocześnie... derniera.

Kilka dni temu podczas spotkania z Wiesławem Faraną i jego prawą ręką, Wiesławem Januszem, dowiedziałem się, że kiedy przed dwoma laty staromiejscy amatorzy śpiewu zdecydowali się na powołanie do życia tej – jak to nazwali – *wolnej grupy śpiewaczej*, ani im w głowie było przedłużanie jej działalności. Bo też wtedy jeszcze nie pomyśleli o zbliżającym się jubileuszu 60-lecia PZKO, a także ich macierzystego Koła, liczącego 70 członków...

Czytelnik na pewno już przypuszcza, jaki był dalszy bieg wypadków. Racja: Farana i jego trzydziestoosobowa ferajna znów zabrali się do pracy. Przez trzy miesiące schodzili się co wtorek, aby wyćwiczyć całkiem nowy repertuar (*Jesteśmy śpiewakami ambitnymi; jeśli mamy wyjść przed publiczność, to nie możemy jej zbywać starociami* – usłyszałem). I znów sukces. Uczestnicy akademii na 60-lecie Koła nie szczędzili im pochwał. I namawiali do systematycznej działalności artystycznej. Na próżno... – *Chyba że nadarzy się okazja, to znów się zbierzemy* – mówili artyści.

Jaka jest różnica wieku pomiędzy najstarszym i najmłodszym chórzystą? Moi rozmówcy nie zastanawiają się długo. Panowie Zdzisław Pitala, prezes Koła Jan Sznepka i dyrygent (w latach 1955-1971) miejscowej „Przyjaźni” Bronisław Bednarz już dawno są po siedemdziesiątce, natomiast najmłodszy Adam Farana skończył lat osiemnaście.

– Czyżby Adam śpiewał z wami? – pytam. – Przecież, o ile pamiętam, miał być uczniem konserwatorium w Pardubicach...

– *Adaś przeniósł się z Pardubic do Ostrawy i mieszka z nami w Starym Mieście. Jego profesor fortepianu otrzymał posadę na zagranicznej uczelni, nie miało więc sensu, aby mieszkał w Pardubicach* – wyprowadził mnie z niewiedzy Farana senior.

A drugi z Wiesławów, Janusz, dodaje: – *Nie powiedzieliśmy jeszcze panu, że tylko 17 osób*

Próbę wolnej grupy śpiewaczej w Domu PZKO w Starym Mieście prowadzi Wiesław Farana.

Staromiejski chór mieszany, którego początki sięgają roku 1921, nazwę „Przyjaźń” przyjął w roku 1928. Na zdjęciu „Przyjaźń” podczas swego ostatniego koncertu w roku 1971. Dyryguje Bronisław Bednarz.

ze składu naszej wolnej grupy śpiewaczej to członkowie MK PZKO w Starym Mieście. Pozostali śpiewacy to nasi koledzy, przyjaciele i wielcy miłośnicy śpiewu z innych karwińskich dzielnic, którym mało jest należeć do jednego chóru. Zaśpiewał razem z nami nawet nasz krajan Kazimierz Uherek, który od lat mieszka w Poznaniu. Że akurat był z wizytą u krewnych, chętnie do nas dołączył...

Rzeczywiście, musi dziwić fakt, że przy takim zaangażowaniu śpiewaków duet animatorów kultury w Starym Mieście „Farana – Janusz” nie decyduje się na utworzenie stałego zespołu chóralnego. Może gdyby okazji do występów było więcej, namowy tych, którzy radzi by widzieć w Starym Mieście regularnie działającego kontynuatora pięknej tradycji „Przyjaźni”, odniosłoby pożądany skutek. A tak – przy frekwencji jeden występ na rok – staromieszczanom wystarczy, kiedy „z aplikują” sobie przed nim krótki, bo najwyżej trzymiesięczny okres prób. Za to – jak mówią – *intensywnie przepracowany*.

★ ★ ★

Wkrótce, bo już w sobotę 15 listopada o godz. 15, odbędzie się trzeci koncert w trzyletniej karierze *wolnej grupy śpiewaczej*. Grupa ta – jako organizator koncertu nazwanego „Muzykowanie” – chcąc mu zapewnić lepszą oprawę, umieściła go w eleganckiej sali koncertowej Podstawowej Szkoły Artystycznej w Karwinie Mizerowie. A było to możliwe dzięki *niezmiernej przychylności i gościnności* dyrektorki tej placówki, Anny Schwarzwowej.

Tym razem podstawowym motywem do urzędzenia koncertu jest nieodparta chęć

skupionych wokół Farany amatorów śpiewu chóralnego do pokazania szerokiej publiczności utalentowanych młodych muzyków, którymi szczytą się Stare Miasto oraz frysztacka szkoła i o których wiele dobrego słyszało już i przeczytało całe Zaolzie. Zamiar jest bowiem taki, że to oni właśnie – obok gościa specjalnego, którym będzie darkowska „Lira” – wystąpią w roli głównej podczas koncertu. Natomiast *wolna grupa śpiewacza* ma tym razem stanowić tło dla renomowanej „Liry” i przyszłych profesjonalnych muzyków.

Istotnie, trzeba szczęśliwego trafu, żeby aż pięcioro młodych absolwentów frysztackiej polskiej podstawówki oraz Podstawowej Szkoły Artystycznej w Karwinie kształciło się w tym samym okresie w Konserwatorium Ostrawskim. – *Która miejscowość na Zaolziu i która szkoła mogą się tym pochwalić?* – Duma, którą owiane było pytanie jednego z moich rozmówców, jest niewątpliwie uzasadniona.

Obaj panowie zgadzają się co do tego, że nie jest to wyłącznie sprawa talentu tych młodych ludzi. Ogromną rolę odegrało tu grono pedagogiczne ich szkoły w Frysztaście, które zawsze miało i nadal ma ambicję rozwijając uzdolnienia artystyczne swoich uczniów przez utrzymywanie zespołów muzyczno-śpiewaczo-tanecznych i stwarzanie im częstych okazji do publicznych występów oraz wysyłanie na konkursy. A jako że uzdolnienia te stoją na solidnych fundamentach, które pomogli im zbudować wysokiej klasy nauczyciele muzyki w szkole muzycznej na Mizerowie, sukces w postaci zdania egzaminu wstępnego do konserwatorium musiał nadejść...

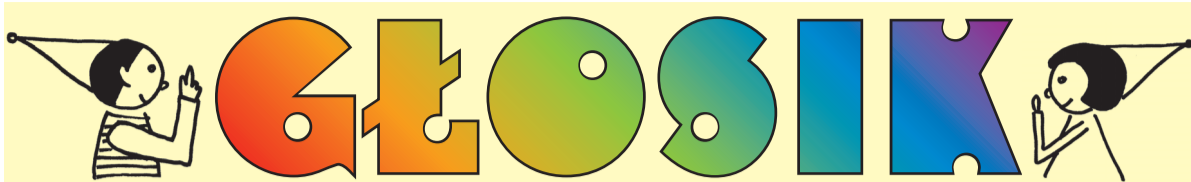
Kto zatem – oprócz „Liry” i staromiejskich chórzystów – wystąpi 15 listopada w sali koncertowej na Mizerowie? Panowie Wiesławowie udostępnili mi listę młodocianych muzyków wraz z nazwiskami ich nauczycieli z karwińskiej PSA: pianistka z 1. roku konserwatorium Beata Kołatek (naucz. Danuta Cachel), perkusista z 1. roku Adam Sikora (Marian Dziadzio), fletistka z 2. roku Izabela Broda (Eleni Rudolová), skrzypek z 3. roku Adam Sikora (Bronisław Jeleń) [zbieżność nazwiska i imienia z Adamem Sikorą – perkusistą jest przypadkowa] oraz pianista z 4. roku Adam Farana (Halina Heinz).

Przekazawszy mi te wszystkie informacje, obaj panowie wyrazili przekonanie, że zarówno „Lira”, jak i nazwiska młodocianych solistów, które dla wielu naszych czytelników nie są przecież nieznanne, powinny gwarantować wysoki poziom artystyczny tego popołudniowego koncertu. Dlatego spodziewają się dużej frekwencji melomanów.

Dodam od siebie, że wielu też będzie zapewne ciekawych poziomu, jaki prezentuje *wolna grupa śpiewacza*, która – choć próbuje sprawiać wrażenie, że jej nie ma – jednak jest. **KAZIMIERZ SANTARIUS**

Młodzi soliści, którzy wystąpią podczas „Muzykowania” w sali koncertowej szkoły muzycznej na Mizerowie: od lewej skrzypek Adam Sikora, fletistka Izabela Broda, pianista Adam Farana, perkusista Adam Sikora i pianistka Beata Kołatek. Za nimi stoją ich byli nauczyciele: Bronisław Jeleń, Eleni Rudolová, Halina Heinz, Marian Dziadzio i Danuta Cachel.

»Ale kino!« z konkursem

Już w grudniu ruszy Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Ale Kino!”, czyli największa w Polsce impreza filmowa dla dzieci i młodzieży. W tym roku w ramach Festiwalu odbędzie się około 80 seansów. Pokazanych zostanie ponad 100 filmów z 30 krajów. A wszystko to odbywać się będzie w Poznaniu.

Oczywiście taki festiwal nie może się obejść bez konkursu. Filmy zostaną nagrodzone Złotymi Ko-

ziolkami w kategoriach: fabularnego i animowanego filmu dziecięcego oraz młodzieżowego. Najmłodszy uczestnicy Festiwalu, w wieku od 2 do 4 lat, będą mogli obejrzeć filmy animowane na specjalnie przygotowanych pokazach.

Co prawda Poznań leży dosyć daleko od nas i mało kto będzie miał okazję do wyjazdu na ten festiwal. My proponujemy Wam inną zabawę. **Ogłaszamy konkurs na znajomość polskich filmów animowanych dla dzieci. Czekamy na rysunki Waszych ulubionych bohaterów polskich filmów animowanych.** Oczywiście najciekawsze opublikujemy. W konkursie mogą brać udział wszystkie dzieci, nawet te, które nie potrafią jeszcze pisać. Wystarczy, że rysunek ulubionego bohatera rodzice wyślą pocztą lub e-mailem do końca tego tygodnia! Nie zapomnijcie dopisać, ile macie lat!

Pani Jesień

*Przeszedł sobie dawno śliczny, złoty wrzesień...
Teraz nam październik dała pani jesień...*

*Słonko takie śpiące,
coraz później wstaje,
ptaszki odlatują,
hen, w dalekie kraje.*

*W cieniu, pod drzewami
cicho śpią kasztany,
każdy błyszczy pięknie,
niby malowany.*

*Lecą liście z drzewa
różnokolorowe,
te są żółto-złote,
a tamte brązowe.*

*Jeszcze niby ciepło,
słonko świeci, grzeje...
aż tu nagle skądś
wichrzyisko zawieje.*

*Chmur wielkich deszczowych
nabiera, napędzi...
tak się pan listopad
nauwija wszędzie.*

Zofia Dąbrowska

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Kochani czytelnicy,

otrzymujemy od Was sporo ciekawej korespondencji. Dzielicie się w nich z nami swoim życiem szkolnym i wrażeniami z wycieczek. A trzeba przyznać, że pisanie idzie Wam jak z płatka. Nie wierzyacie? To poczytajcie sobie, jak ciekawie opisali wycieczkę do Krakowa uczniowie piątych klas czeskoszyńskiej podstawówki. List **Katarzyny Stonawskiej** tak bardzo nam się podobał, że postanowiliśmy autorkę nagrodzić! W redakcji czeka na nią niespodzianka, zapraszamy!

[...] Długą drogą autokarem skrócili nam opiekun pan Badošek i jego syn, śpiewając piosenkę pt. „Podróż do Krakowa”, którą, tak nawiasem mówiąc, sami wymyślili! Po dwóch i pół godzinie dojechaliśmy w końcu na parking pod Wawelem. [...] W całym Krakowie znajduje się podobno 160 kościołów! Jeżeli wszystkie są tak piękne jak kościół Mariacki, to wycieczka powinna trwać z miesiąca! Podczas zwiedzania cały czas czułam, że ktoś nas podgląda... Później stwierdziłam, kto to... To Adam Mickiewicz, którego pomnik zobaczyliśmy zaraz po wysłuchaniu hejnału.

[...] Poznaliśmy również gwarę tamtejszych górników: Wiedzielibyście

na przykład, co to jest spąg? Nie? A pochylniak? A kierat? No, mogłabym tu tak do północy opowiadać, powiem w skrócie: tamtejsza gwara bardzo się różni od tej naszej. A jeśli nadal chcecie wiedzieć, co te słowa oznaczają, to powiem wam, że spąg to po prostu podłoga z soli, pochylniak to krzywy chodnik z soli, a kierat to taki wciągnik, którym za pomocą koni wydobywano z kopalni na powierzchnię sól. [...]

Katarzyna Stonawska

[...] Nazajutrz rano przyszło to, na co dzieci cieszyły się najbardziej – aquapark! Było tam bardzo dużo atrakcji, które po dwóch godzinach wystarczająco nas wykończyły. Po-

tem nastąpił ostatni punkt programu – Wawel. Zwiedzaliśmy piękną katedrę, groby polskich królów i sławnych Polaków. [...]

Wojciech Mendrek

[...] Na rynku znajdowały się Sukiennice, w których sprzedawcy zapraszali do zakupu różnych pamiątek. Przeszliśmy przez Bramę Floriańską, lecz chłopców bardziej interesował McDonald's. [...] W katedrze na Wawelu znajdowały się grobowce polskich królów i wielki Dzwon Zygmunta. Opowieść mówi, że temu, kto dotknie serca tego dzwonu, spełnią się życzenia. Zwiedziliśmy także Smoczą Jamę. [...]

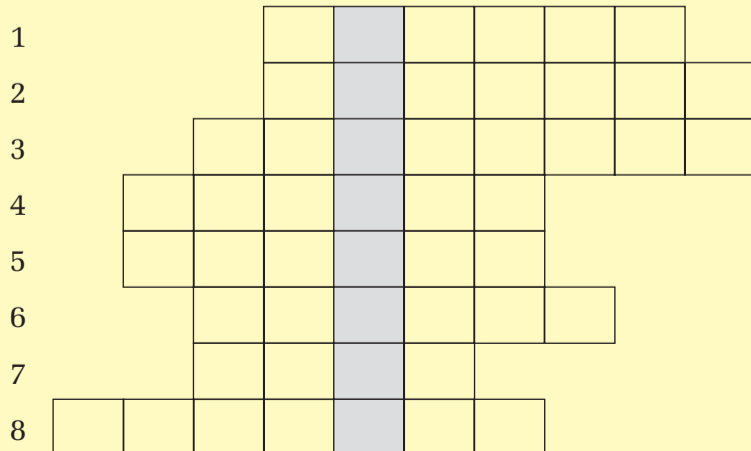
Adam Śairec

Krzyżówka

1. Butelka na perfumy.
2. Malowane jajko.
3. Jesienią zbieramy żołądźcie i...
4. Mieszka w niej kanarek.
5. Zdobi głowę króla.
6. Drukują na nim gazetę.
7. Cieknie z niego woda.
8. Marmolada ze śliwek.

Na rozwiązanie czekamy jak zwykle do końca przyszłego tygodnia. Nagrody są już przygotowane!

CIEKAWOSTKI

Holografy w TV

Amerykańska stacja telewizyjna CNN w czasie wtorkowego wieczoru wyborczego wykorzystła nowoczesną technologię holograficzną, podobną do tej z filmu „Gwiezdne Wojny” George’a Lucasa – zauważa agencja dpa. CNN mówi o unikalnej technice. Dzięki niej obraz nadającej z Chicago reporterki Jessiki Yellin pojawia się w głównym studiu stacji obok prowadzącego wieczór Wolfa Blitzera. Agencja dpa dodaje, że rozjaśnione kontury Yellin przypominają holograficzny wizerunek księżniczki Lei z filmowej gwiazdnej sagi.

Najdroższy Puchatek

Za ponad 31 000 funtów sprzedano na aukcji szkic przedstawiający Kubusia Puchatka, Tygryska i Prosiaczka, którego autorem jest ilustrator książek Alan A. Milne. Organizatorzy spodziewali się, że ilustracja zatytułowana „Tygryski nie lubią miodu” pójdzie pod młotek maksymalnie za 20 000 funtów. Wykonany ołówkiem przez E.H. Sheparda owalny szkic przedstawia Puchatka, który zanurza łapę w garnuszku z miodem, siedząc przy stole z Tygryskiem i Prosiaczkiem. Obrazek jest powiększoną wersją ilustracji, która ukazała się w „Chatce Puchatka”, drugiej części przygód Misia o Bardzo Małym Rozumku. Według domu aukcyjnego Bonhams w Londynie sprzedany właśnie szkic powstał przed wydaniem książki w 1928 roku. Ilustrację kupił drogą telefoniczną kolekcjoner z Niemiec w prezencie dla żony, miłośniczki Puchatka i innych mieszkańców Stumilowego Lasu.

Wskreszą dinozaury?

Japońscy naukowcy wyhodowali zdrowe myszy przy użyciu zamrożonych od 16 lat komórek. Zdaniem autorów badań, podobna technika mogłaby posłużyć do wskrzeszenia dawno wymarłych gatunków zwierząt np. mamutów włochatych – czytamy w „Dzienniku”. Pomysł, by do stworzenia klona wykorzystać DNA pobrane od wymarłych zwierząt, pojawiał się dotychczas tylko w wyobraźni twórców science fiction. Wyzwanie podjął zespół prof. Teruhiko Wakayamy z Centrum Biologii Rozwoju w Kobe. Wyniki swoich badań opublikowali w najnowszym numerze pisma „Proceedings of the National Academy of Sciences”. Naukowcy postanowili wykorzystać komórki pobrane od martwych gryzoni przechowywanych w temperaturze 20 stopni przez tydzień, miesiąc oraz przez 16 lat.

W przypadku myszy zamrożonych przez tydzień i miesiąc wystarczyło pobrać komórki, wyizolować jądra zawierające materiał genetyczny i wstrzyknąć je do „pustych” komórek jajowych. Uzyskane w ten sposób zarodki wszczepiono samicom myszy i po kilku tygodniach przyszły na świat zdrowe myszki. W przypadku myszy zamrożonych przez 16 lat najpierw należało stworzyć – przy użyciu pobranego od zwierząt materiału genetycznego – linię zarodkowych komórek macierzystych (komórek o niezdefiniowanym losie, które mogą zamienić się w dowolną tkankę). Dalszy ciąg eksperymentu przebiegał tak samo jak w pierwszej wersji.

JAK POWIEDZIEĆ

Kochany Lojzku,

uż se nóm bliżóm Wanoce. Niedownoch była u nas w supermarkecie, a tam uż majóm wanoczní strómki, aj białe, ale normalnie aj czorne. No jo nie wiym, gdo se kupi czorny strómeł do chałupy. Ale isto gdosi ja. Jedno je jasne, pumału trzeba darki kupować. Yny za co, skoro je ta finansnio kryza? Eszce że ty Wanoce w tych obchodach sóm tak wczas, aspón na to kupowani móm troche czasu. Poczkóm se na slewy a ni ma możne, cobych cosí nie naszła.

Haniczka

Kochana Haniczko,

mnie przerażają te święta Bożego Narodzenia (nie Wanoce) w sklepach (nie obchodach). Pojawiają się już w październiku, a to przecież paranoja. Również nie rozumiem, jak ktoś może w swoim domu postawić czarną choinkę (nie wanoczní strómeł). Wstyd się przyznać, ale ja przeważnie kupuję prezenty (nie darki) na ostatnią chwilę. I najczęściej nie mam czasu na śledzenie obniżek cen (nie slew). Może w tym roku będzie inaczej. **Alojzy**

Wanoce – święta Bożego Narodzenia

Obchod – sklep

Wanoczní strómeł – choinka

Darki – prezenty

Slewa – obniżka ceny

(hs)

ALE HECA

Spotkało się dwóch chłopów. Jeden mówi do drugiego:

– Ni mógech wczora usnyć i rozmaíte myśli mi przychodziły do głowy.

– Nó i cóżeś wymyślił?

– Na mogym dziękować Bogu, żech sie nie urodził Chińczykym.

– Czemu?

– Bo ani nie mówim po chińsku, ani chińskiego nie rozumiym...

– Posłóchej, czy my już mómy w tej Polsce demokracje, czy jeszcze dyktature?

– Myślym, że mómy i to, i to.

– Co chcesz przez to powiedzieć?

– Dyktatura je wtedy, jak rząd robi co chce, a ludzie nic na to nie mo-

góm poradzić. Czy tak ni ma w Polsce?

– Chyba je. Nó a co z tóm demokracjóm?

– Demokracja je wtedy, jak ludzie mogóm przeciw gupim decyzyjom protestować, a rząd i tak robi swoj. Dokładnie jak u nas, ni?

Nad wodóm na basynie pływackim siedzi taki jedyn, co to, jak mówiom, ni mo wszystkich dóma. Nó gupi. Siedzi z wędkóm.

– Nó i co, moc ryb pan chycił? – pyto go jedyn mądrala.

– W basynie?! Chyba pan zwaryjowoi!

CZWARTEK 6 LISTOPADA

TVP 1

5.50 Notacje - Zofia Klusek-Danisewska 6.00 Kawa czy herbata? 7.50 Leksykon PRL 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Vipo i przyjaciele - Egipt - tajemnica piramidy 9.00 Jedynkowe przedszkole 9.30 Owocowe ludki - Przyjaciel z kosmosu 10.00 Moda na sukces (s.) 10.50 29. Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry - Laureaci 11.20 Celownik 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Europa bez między 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Prawdziwa wyprawa do Amazonii 14.30 My, wy, oni 15.00 Wiadomości 15.15 Pomysł na mieszkanie - Brytyjski salon w stylu kolonialnym 15.40 Kuchnia z Okrasą - Nauka w kuchni 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.30 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Terminator - Kroniki Sary Connor (film USA) 21.10 Londyńczycy 22.05 Sprawa dla reportera 22.45 Mieszkając z wrogiem (film kanad.) 0.20 Losskot! 0.50 Tolerancyjni partnerzy (film USA) 2.25 Notacje - Leszek Jan Malinowski.

TVP 2

6.00 Złotopolscy (s.) 7.10 Globert przedstawia niezwykle świat natury 7.40 Pomocnik świętego Mikołaja - Nowy kolega 8.00 Pytanie na śniadanie 10.15 M jak miłość (s.) 11.10 Święta wojna - EkoBercik 11.45 Rezerwat namiętności - Serce nie służy 12.45 Koło fortuny 13.15 Jean-Michel Cousteau: morskie przygody - Podróż do Kure 14.20 Everwood (s.) 15.05 Kabaret Ani Mru Mru 15.15 Pogoda na piątek 16.10 Najśmieszniejsi nad morzem 17.30 Nie ma to jak hotel (film USA) 18.00 Lech Poznań: AS Nancy Lorraine - Puchar UEFA 20.10 Barwy szczęścia (s.) 20.45 Trzeci oficer - Teoria spisków 21.45 Dr House (s.) 22.40 Warto rozmawiać 23.35 997 (mag.) 0.00 Grzechy po polsku - Golizna dźwignią handlu 0.30 Panorama 0.45 Fundamentalści 2.35 Europa da się lubić - Faux pas 3.20 Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 8.00 Serwis info flesz 8.03 Gość poranka 8.25 Przegląd prasy 8.45 Ślęzaków portret własny 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.00 Biznes 16.03 Studio Senat 16.45 Aktualności 16.50 Wolne 17.00 Cud zdrowia 17.10 TV Katowice zaprasza 18.00 Aktualności 18.45 Nasz reportaż 19.00 Propozycje do śląskiej listy przebojów 19.10 Uwaga! Weekend! Informator kulturalny 19.55 TV Katowice zaprasza 20.09 Minęła 20-ta 21.06 Telekurier bliżej ciebie 21.45 Aktualności 22.00 Sport 22.18 Minął dzień 22.51 Biznes 23.45 Wojna z narkotykami 0.46 Minęła 20-ta 1.30 Telekurier bliżej ciebie.

POLSAT

6.00 Żar młodości (s.) 7.15 Wielka wygrana (teleturniej) 8.00 Dotyk anioła (s.) 9.00 Miodowe lata - Dola idola 9.50 Rodzina zastępcza plus - Stary przyjaciel 10.50 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 11.30 Na kocią łapę 11.50 Nowe przygody Tequili i Bonettiego 13.00 Fabryka Gwiazd - Akademia 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 15.15 Świat według Bundych (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.40 Miodowe lata - Zjazd absolwentów 17.30 Fabryka Gwiazd - Akademia 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Na kocią łapę 20.00 Tylko miłość 21.00 Piotr Bałtrocki na żywo 22.35 Gotowe na wszystko 23.35 Dorota Gawryluk - konfrontacje 0.35 Miasteczko Point Pleasant 1.35 Ale kasa 2.35 Tajemnice losu 3.35 Zakazana kamera.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.05 Powroty archiwalne 10.05 Kosmiczne jaja (film USA) 11.40 Olympic w Paryżu 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Rodzina, szkoła i ja 13.50 Córki McLeoda (s.) 14.35 Potyczki Amy (s.) 15.20 Cudowny świat: Pashmina (cykl dok.) 15.35 Urok europejskich wybrzeży 15.45 Złote rączki 16.00 Meduza (lista przeb.) 16.30 Zaczarowane przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.25 Stop 17.30 Ogród - to sztuka (mag.) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Muszę cię uwieść (film czes.) 21.40 Talk show M. Jílkovej 22.25 Poker (mag.) 22.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy 23.00 Deadwood (s.) 23.55 Na moll (pr. muz.) 0.40 Taxi 1.10 Córki McLeoda 1.55 Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.10 Nie mam pracy (mag.) 9.35 Szlakiem gwiazd (cykl dok.) 10.05 Telewizyjny klub niesłyszących 10.35 Pogotowie kulinarne 11.00 Moda - Ekstrawagancja - Maniera 11.25 AZ-kwiz 12.00 Pod pokrywką (mag. kul.) 12.30 Czarne owce (pr. publ.) 12.45 Dołącz do nas 13.00 Nie poddawaj się 13.20 Labirynt 13.50 Czy mnie zechcecie? (mag.) 14.05 Exit 316 14.30 Interpelacje posłów 16.00 Królestwo dzikiej natury: Dziennik rodziny sloni (cykl dok.) 16.30 Pryzmat 16.50 Planeta nauki 17.20 Marsz (film br.) 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.05 Pod lampionami 20.00 Václavák 2008 (dok.) 21.05 Historie. cs (mag.) 22.00 Piękne zguby (talk show) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.15 Czechosłowacki tygodnik filmowy 23.30 Klub Filmowy: Otwórz oczy (film hiszp.) 1.25 Hazard w Las Vegas (dok.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Gorące Hawaje (s.) 9.30 Randka w ciemno (film USA) 11.30 Ulica (s.) 12.15 Sue Thomas - Słyszające oczy FBI (s.) 13.10 Diabli nadali (s.) 13.40 Wszyscy Kochają Raymonda (s.) 14.10 Dziewczyny Gilmore'a (s.) 15.05 Gwiazdne wrota (s.) 16.05 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.40 Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) 21.30 Comeback (s.) 22.00 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 22.55 Sin City - Miasto grzechu (film USA) 1.15 Agenci NCIS (s.).

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) 7.10 Dzieciół Woody (s. anim.) 7.20 Tom & Jerry (s. anim.) 7.35 Will & Grace (s.) 8.05 Przyjaciele (s.) 8.30 Malcolm w tarapatach (s.) 9.00 Blok (s.) 9.45 Siódme niebo (s.) 10.45 Na czym zależy (s.) 11.25 To morderstwo, napisała (s.) 12.30 Pomoc domowa (s.) 13.05 Nowojorscy gliniarze (s.) 14.05 Chameleon (s.) 15.05 Will & Grace (s.) 15.35 Jordan (s.) 16.35 Komisarz Rex (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 18.00 5 kontra 5 (kwiz show) 18.55 Wiadomości, sport 19.30 Przyjaciele (s.) 19.55 Prognoza pogody 20.00 Bardzo delikatne związki (s.) 21.20 Jesteś tym, co jesz 22.25 Gotowe na wszystko (s.) 23.25 Kości (s.) 0.25 Sprawa dla dwu (s.) 1.35 Zadzwoń do jasnowidza.

PIĄTEK 7 LISTOPADA

TVP 1

5.45 Notacje - Leszek Jan Malinowski 6.00 Kawa czy herbata? 7.55 Leksykon PRL 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Małgosia i buciki - Renifer spieszy na ratunek 9.00 Moliki książkowe 9.15 Zoo bez tajemnic 9.30 Ranczo pod Zieloną Siódmką - O tym, jak zarobiliśmy pierwsze pieniądze (s.) 10.00 Moda na sukces (s.) 10.50 Psi psycholog 11.20 Celownik 11.40 Teleszakupy 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? 14.00 Piękne umysły - Mistrzowie pamięci 15.00 Wiadomości 15.15 Mamy MAMY 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.30 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Rzym (s.) 21.25 Z podniesionym czołem (film USA) 23.00 Zamknij się i zastrzel mnie (film kop.) 0.35 Życie po życiu (film bryt.) 2.10 Notacje - Tomasz Niewodniczański.

TVP 2

6.00 Złotopolscy (s.) 7.10 Globert przedstawia niezwykle świat natury 7.40 Pomocnik świętego Mikołaja - Mikołaj na diecie 8.00 Pytanie na śniadanie 10.10 M jak miłość (s.) 11.00 Pieskie życie (film USA) 12.25 Polska będzie taka jak my - hip-hopowa modlitwa 12.50 Dolina Kreatywna - Co slychać? 13.00 Wojciech Cejrowski boso przez świat - Południowy Tyrol 13.30 Dzięki Bogu już piątek! 14.00 Everwood (s.) 14.50 Czas honoru - W matni 15.50 Tak to leciało! 16.50 Bulionerzy - Hazard 17.20 Przygody psa Cywila - Przez granicę 17.55 Magazyn Ekstraklasy - Szybka piłka 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Dzieciaki górą 20.00 Gwiazdy tańczą na lodzie 22.35 Przystanek miłość (film USA) 0.00 Kabaret Ani Mru Mru 0.30 Panorama 0.50 Jak mamę kocham, nie kłamie II 2.35 Dzięki Bogu już piątek! 3.00 Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Cud zdrowia 8.00 Serwis info flesz 8.03 Gość poran-

ka 8.35 Info poranek 8.45 Tygodnik regionalny 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.03 Studio Senat 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Kronika miejska - Rybnik 17.00 Kronika miejska - Katowice 18.00 Aktualności 18.45 Pod górę 19.10 Trudny rynek 19.40 Wokół nas 19.55 TV Katowice zaprasza 20.10 Forum 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.45 Aktualności 22.18 Minął dzień 22.51 Biznes 23.05 Sportowy wieczór 23.30 Serwis info 23.45 Pod prąd 0.25 Półkownik 1.19 Forum 2.02 Telekurier bliżej ciebie.

POLSAT

6.00 Żar młodości (s.) 7.10 Wielka wygrana (teleturniej) 7.55 Dotyk anioła (s.) 8.55 Ranking Gwiazd 9.55 Rodzina zastępcza plus - Życie Zenona 10.55 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 11.25 Na kocią łapę 11.55 Świat według Bundych (s.) 12.30 Gala boksu zawodowego w Chengdu 16.30 Tylko miłość (s.) 17.30 Fabryka Gwiazd - Akademia 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Na kocią łapę 20.00 Fabryka Gwiazd - Gala 22.00 Studio Lotto 22.05 Braterstwo wilków (film kop.) 1.20 Aмос i Andrew 3.00 Tajemnice losu 4.00 Zakazana kamera.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Powroty archiwalne 10.00 GEN 10.15 Piosenki na listopad 10.55 Urok europejskich wybrzeży 11.00 Kolory życia (mag.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Rodzina, szkoła i ja 13.50 Córki McLeoda (s.) 14.35 Hau! (s.) 15.00 Tom (s. anim.) 15.25 Taylor ma problemy (s.) 15.50 Świat Elmo (s. anim.) 16.05 Babar (s. anim.) 16.30 Labirynt 17.00 AZ-kwiz 17.30 Mieszkać - to sztuka (mag.) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Sprawa dla ombudsmana 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Szpital na peryferiach - nowe losy (s.) 21.05 13. komnata D. Bláhovej 21.35 Talk show Jana Krausa 22.30 Seks w wielkim mieście (s.) 22.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion 23.00 Mój syn (film wł.) 0.40 Córki McLeoda (s.) 1.25 Wszystko party 2.05 Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.10 Na tropie (mag. krym.) 9.35 Według prawa 10.00 Pieskie życie 10.35 Wiadomość od I. Medka 11.05 Historie domów 11.25 AZ kwiz 12.00 Ogród - to sztuka 12.30 Czarne owce (pr. publ.) 12.45 Ten nasz czeski charakter 13.15 Game Page (mag.) 13.40 Ja i moja rodzina (s. dok.) 13.55 Futuroskop 14.20 Złote rączki 14.35 Meduza (lista przeb.) 15.05 Sportowcy świata (cykl dok.) 16.00 Piękno europejskich wybrzeży 16.05 Cudowny świat: Pashmina (cykl dok.) 16.25 Kwartet (mag.) 16.50 Program ekologiczny 17.05 Francja (cykl dok.) 17.25 Dołącz do nas 17.40 Nie poddawaj się 18.00 Kosmopolis (mag.) 18.25 Nadal tutaj jestem - Jindřich Kolben 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.05 Magazyn Ligii Mistrzów 19.30 Hau! (s.) 20.00 Cudowna planeta (cykl dok.) 20.55 Biuro (s.) 21.25 Historia muzyki brazylijskiej (dok.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.15 Magazyn golfa 23.35 Gorodok 0.00 Gorączka piątkowej nocy 0.50 Music-blok 1.20 Ucieczki Josefa Bryksa (dok.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Gorące Hawaje (s.) 9.30 Julie Lescaut (s.) 11.25 Ulica (s.) 12.15 Sue Thomas - Słyszające oczy FBI (s.) 13.15 Diabli nadali (s.) 13.45 Wszyscy Kochają Raymonda (s.) 14.15 Dziewczyny Gilmore'a (s.) 15.10 Gwiazdne wrota (s.) 16.05 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Maska Zorro (film USA) 22.45 Odwet (film USA-niem.) 0.55 Motyw (film USA) 2.50 Tabu.

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) 7.10 Dzieciół Woody (s. anim.) 7.20 Tom & Jerry (s. anim.) 7.35 Will & Grace (s.) 8.05 Przyjaciele (s.) 8.30 Malcolm w tarapatach (s.) 9.00 Blok (s.) 9.45 Siódme niebo (s.) 10.45 Na czym zależy (s.) 11.25 To morderstwo, napisała (s.) 12.30 Pomoc domowa (s.) 13.05 Nowojorscy gliniarze (s.) 14.05 Chameleon (s.) 15.05 Will & Grace (s.) 15.35 Jordan (s.) 16.35 Komisarz Rex (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 18.00 5 kontra 5 (kwiz show) 18.55 Wiadomości, sport 19.30 Przyjaciele (s.) 19.55 Prognoza pogody 20.00 Zgadnij, kim jestem (kwiz show) 21.20 Dowód życia (film USA) 0.10 Łowca snów (film USA-kan.) 2.40 Zadzwoń do jasnowidza.

POLONIA

PIĄTEK 7 LISTOPADA

6.00 Kawa czy herbata? 7.55 Leksykon PRL 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Budzik - Parasole 9.00 Trzy Szalone Zera (s.) 9.30 Laboratorium XXI wieku (mag.) 9.50 Pomorskie krajobrazy - Zielona turystyka 10.10 Śladami Jana Pawła II - Papież Ośmiu Błogosławieństw (rep.) 10.35 Z daleka, a z bliska 11.15 Polska z bocznej drogi - Prowincja niewypacykowana 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Żary i dawni Słowianie na weekend 13.10 Hity satelity 13.30 Oparte na faktach - Złodziej w sutannie (spektakl teatralny) 14.45 Tajemnice Watykanu (dok.) 15.10 Akcja burzenia cerkwi - 1938 (dok.) 15.35 Okna sztuki (mag.) 15.50 Studencki Festiwal Piosenki 16.40 E-lementarz (mag.) 17.00 Teleexpress 17.15 Bajkonurr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) 17.25 Śladami Jana Pawła II - Papież Ośmiu Błogosławieństw (rep.) 17.55 Żary i dawni Słowianie na weekend 18.20 Hity satelity 18.35 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Misiaki (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Na dobre i na złe (s.) 21.30 Porozmawiaj z... 22.00 Kino Sąsiadów - Złote węgorki (film czesoch.) 23.25 Wesołe jest życie staruszka - recital Wiesława Michnikowskiego 24.00 Serwis Info Wieczór 0.10 Żary i dawni Słowianie na weekend 0.35 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Misiaki (s. anim.) 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Na dobre i na złe (s.) 3.15 Porozmawiaj z... 3.45 Hity satelity 4.00 Kino Sąsiadów - Złote węgorki (film czesoch.) 5.25 Śladami Jana Pawła II - Papież Ośmiu Błogosławieństw (rep.) 5.50 Magazyn przechodnia - Nagość.

SOBOTA 8 LISTOPADA

6.05 Plebania (s.) 8.00 Dla niesłyszących - Echa Panoramy 8.30 Porozmawiaj z... 9.05 Grube ryby (rep.) 9.20 Pierścienie i Róża 9.50 Okna sztuki (mag.) 10.05 Jazz Jamboree 10.35 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) 11.00 Złotopolscy (s.) 11.30 Pamiętaj o mnie 11.40 Opowieści wiatru i morza (mag.) 12.05 Makłowicz w podróży (mag.) 12.35 Wideoteka dorosłego człowieka 13.00 Wiadomości 13.10 Na dobre i na złe (s.) 14.00 Dziękujemy za solidarność - Ludomir Lasocki 14.10 Dzika Polska (dok.) 14.40 Made in Poland 15.05 Hotel Pod Żyrafą i Nosorożcem (s.) 15.45 Magazyn przechodnia - Nagość 16.00 Śniadanie na podwieczorek 17.00 Teleexpress 17.15 Pamiętaj o mnie 17.25 Między prawdą a wyobraźnią (dok.) 18.25 M jak miłość (s.) 19.10 Król Maciuś Pierwszy 19.30 Wiadomości 20.10 Ranczo (s.) 21.00 Pułapka 23.00 Niektóre piosenki z Kabaretu Starszych Panów 23.55 Opole 2008 na bis - Maryla Show 0.25 M jak miłość (s.) 1.10 Król Maciuś Pierwszy 1.30 Wiadomości 2.00 Ranczo (s.) 2.50 Słowa jak ściany - Małgorzata Hillar (dok.) 3.25 Pamiętaj o mnie 3.35 Złotopolscy (s.) 4.00 Pułapka.

NIEDZIELA 9 LISTOPADA

6.00 Klan (s.) 7.50 Śniadanie na podwieczorek 8.45 M jak miłość (s.) 9.30 Ziarno (mag.) 9.55 Mordziaki 10.25 Kurs języka polskiego. Profesor Smok i przyjaciele 10.50 Złotopolscy (s.) 11.15 Pamiętaj o mnie 11.25 Bzik kulturalny 11.55 Między ziemią a niebem (mag.) 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem (mag.) 13.00 Transmisja Mszy Świętej 14.10 Dom (s.) 15.50 Weteran (rep.) 16.10 Skarby nieodkryte 16.35 Zaproszenie - Tradycje przodków 17.00 Teleexpress 17.15 Rozmowy na temat... 17.25 Pamiętaj o mnie 17.40 Londyńczycy (s.) 18.25 M jak miłość (s.) 19.10 Sceny z życia smoków (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Glina (s.) 21.00 Studencki Festiwal Piosenki - Indeks 21.50 Szkoda gadać 22.10 Czas dla kibica - Hokej na lodzie 24.00 M jak miłość (s.) 0.45 Ziarno (mag.) 1.10 Sceny z życia smoków 1.30 Wiadomości 2.00 Glina (s.) 2.50 Zaproszenie - Tradycje przodków 3.10 Złotopolscy (s.) 3.30 Pamiętaj o mnie 3.45 Dom.

PONIEDZIAŁEK 10 LISTOPADA

6.00 Kawa czy herbata? 7.50 Leksykon PRL 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Jedynkowe Przedszkole 9.00 My Wy Oni (mag.) 9.30 Szkoda gadać 9.50 Hotel Pod Żyrafą i Nosorożcem (s.) 10.35 Między prawdą a wyobraźnią (dok.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Weteran 13.05 Magazyn przechodnia - Czas 13.15 M jak miłość (s.) 14.05 Tygrysy Europy (s.) 14.50 Rozmowy na temat... 15.00 Warto rozmawiać 15.45 Podróżnik - Zupa Nerudy 16.05 My Wy Oni (mag.) 16.35 Opowieści wiatru i morza (mag.) 17.00 Teleexpress 17.15 Jedynkowe Przedszkole 17.40 Dzika Polska (dok.) 18.05 Świadkowie nieznanych historii 18.35 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Sportowy tydzień 21.10 Barwy szczęścia (s.) 22.00 Nasz reportaż - Debiut 22.25 Warto rozmawiać 23.15 Jazz Jamboree - Dziękujemy za solidarność - Ludomir Lasocki 24.00 Serwis Info Wieczór 0.10 Dzika Polska (dok.) 0.35 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.) 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Sportowy tydzień 2.55 Barwy szczęścia (s.) 3.45 Warto rozmawiać 4.35 Nasz reportaż - Debiut.

WSPOMNIENIA

Dnia 3 listopada mija 10. rocznica, kiedy odeszli na wieczną wartę,

śp. ANTONIEGO CIEŃCIAŁY

z Trzyńca Osówek, zasłużonego działacza polskich organizacji w Końskiej oraz członka Koła Polskich Kombatanów w RC (HPC, SMP, PZKO), zaś 15 listopada mija również 10. rocznica śmierci Jego Brata

śp. JANA CIEŃCIAŁY

z Trzyńca Osówek, ofiarnego pracownika tych samych polskich organizacji. O chwilę wspomnień i modlitwę prosi najbliższa rodzina.

GL-652

Dnia 7. 11. 2008 mija 5. rocznica śmierci naszej Kochanej Żony, Mamusi, Teściowej i Babcy

śp. HELENY MANDRYSZ

z Czeskiego Cieszyna. Z miłością i szacunkiem wspomina najbliższa rodzina.

AD-139

Dnia 7 listopada mija 2. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. MARII MITRENGOWEJ

z Trzyńca. O chwilę wspomnień prosi zasmucona rodzina.

GL-636

Woda płynie, kwiat usycha, lecz tęsknota nie zanika.

Dnia 9 listopada minie 9. rocznica śmierci

śp. ANNY SIKOROWEJ

z Trzyńca Łyżbic. Z miłością i szacunkiem wspominają mąż i córki z rodzinami.

GL-665

CO W KINACH

KARWINA - Centrum: „Kozí příběh - Pověsti staré Prahy” (6, 7, godz. 20.00); Ex: Absurdistan (6, 7, godz. 19.00); **HAWIERZÓW** - Centrum: „Nejkrásnější hádanka” (6, 7, godz. 15.30); Podróż do wnętrza ziemi (6, 7, godz. 17.45); „Děti noci” (6, 7, godz. 20.00); **TRZYŃNIEC** - Kosmos: Gwiezdne wojny - Wojny klonów (6, 7, godz. 17.30, 20.00); **CZ. CIESZYN** - Central: Mów mi Dave (7, godz. 17.00); Podróż do wnętrza ziemi (7, godz. 19.30); **CIESZYN** - Piast: Wyprawa na księżyc (7, godz. 15.00, 16.45); Kobiety (7, godz. 18.30); Nieznajomi (7, godz. 20.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

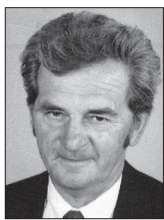
Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:

W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00

W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztać (przy rynku) w godz. otwarcia.

Lata mijają, lecz wspomnienia pozostają.

Dnia 6. 11. 2008 obchodziliśmy 70. urodziny nasz Drogi Mąż, Ojciec, Brat, Szwagier, Wujek i Dziadek

śp. JAN MARTYNEK

z Nydku. W kwietniu br. upłynęło 7 lat od Jego śmierci. O chwilę wspomnień prosi żona z córką i synem.

GL-667

NEKROLOGI

W tej ziemi wyrosłem, ta ziemia mnie karmiła, tej ziemi służyłem, w tej ziemi odpocznę.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich przyjaciół i znajomych, że dnia 4. 11. w wieku 85 lat zmarł nasz Ukochany

śp. PAWEŁ CIENCIALA

zamieszkały w Lesznej Dolnej pod nr. 287. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 7. 11. 2008 o godz. 14.00 z kościoła ewangelickiego w Nydku. Zasmucona rodzina.

GL-669

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 3. 11. 2008 na zawsze opuścił nas w wieku niespełna 79 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. KORNEŁ KALINA

zamieszkały w Suchoj Górnej. Pogrzeb Zmarłego odbędzie się w czwartek 6. 11. 2008 o godz. 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Suchoj Górnej. W smutku pogrążona rodzina.

GL-663

POLSKIE AUDYCJE:

Ostrawa 107,3 MHz

Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

UWAGA SENIORZY HPC! - Zebranie kierownictwa HKS „Zaolzie” odbędzie się w środę 12. 11. o godz. 10.00 w siedzibie RN HPC w Cz. Cieszynie. Obecność konieczna.

TRZYŃNIEC OSIEDLE - MK PZKO zaprasza na tradycyjną „Zabijaczkę” 22. 11. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. A. Wawrosza w Trzyńcu na Tarasie. W programie zespół Olza, do tańca przygrywa pan Zawada, a smaczny bufet zapewnią pan Ferda Kraus. Miejscówki w cenie 60 kc do nabycia w Domu PZKO w środy w godz. 16-17.

JABŁONKÓW - Polski Chór Parafialny zaprasza na mszę św. w intencji Ojczyzny, która zostanie odprawiona 9. 11. o godz. 15.00 w kaplicy sióstr Elżbietanek. Liturgię uupiększy swym śpiewem chór parafialny.

CIESZYN - Zarząd Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz Grupa Literacka „Nawias” zapraszają na uroczyste podsumowanie i ogłoszenie wyników VIII Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „O Złotą Wieżę Piastowską”, które odbędzie się w Sali Sesyjnej Ratusza w Cieszynie, ul. Rynek 1, dnia 8. 11. o godz. 14.00.

ZG PZKO - zwraca się do MK PZKO z prośbą o realizację uchwały Konwentu Prezesów z 9. 10. br. w sprawie wpłaty zaliczki 1000 kc na publikację o Klubach Kobiet

PZKO, nr konta bankowego: 10006-612101734/0600.

▲ w siedzibie ZG PZKO ul. Strzelnicza 28 są do odebrania Kalendarze Śląskie 2009.

PTM - zaprasza na kolejne spotkanie 7. 11. o godz. 19.00 do siedziby Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

W Dzień Zaduszny delegacja PTTS „Beskid Śląski” złożyła wieniec na grobie założyciela i pierwszego prezesa tej organizacji Władysława Wójcika. (W.J.)

przy ul. Komeńskiego 4. Program: zebranie plenarne, wybory nowych władz PTM.

OFERTY PRACY

STACJA BENZYNOWA SHELL w Cz. Cieszynie zatrudni mężczyznę lub kobietę od zaraz. Inf. na stacji benzynowej lub pod nr. tel. 603 521 670. Prosimy zabrać życiorys.

GL-645

WYSTAWY

BIBLIOTEKA REGIONALNA w Karwinie, Rynek Masaryka: do 28. 11. wystawa pt. „Zbigniew Herbert 1924-1998”. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

BIBLIOTEKA MIEJSKA Cz. Cieszyn

Sibica, „Minigaleria Na Płocie”: do 28. 11. wystawa haftu krzyżkowego Kółka Haftowego działającego przy Bibliotece Publicznej miasta Rydułtowy pt. „Igła & nitka”. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

Těšínské Divadlo Český Těšín, příspěvková organizace

poszukuje osoby na stanowisko elektryka

Wymagania:

- ✓ wykształcenie zawodowe
- ✓ rozporządzenie nr 50, § 5 (vyhláška 50, § 5)
- ✓ częściowa znajomość j. polskiego

Bliższe informacje: telefon 602 584 516

GL-644

OSTATNIA OKAZJA ZOBACZYĆ WYJĄTKOWE WIDOWISKO

Urząd Miasta Cieszyna oraz Kongres Polaków w RC zapraszają na CIESZYŃNIAKÓW SPOTKANIE PO LATACH

w ramach obchodów 90-lecia powołania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

8 listopada 2008 - Teatr im. A. Mickiewicza w Cieszynie

godz. 15.00 - inscenizacja fragmentu przebiegu pierwszego posiedzenia Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego w wykonaniu aktorów Sceny Polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie

godz. 15.30 - orkiestra dęta „Cieszyńianka” w repertuarze popularnym

godz. 16.00 - Chór Żeński „Melodia” z Nawsia

godz. 16.30 - zespół gimnastyczny „Gimnaści” z Wędryni

godz. 16.50 - „NIGHTfire” - pokaz z efektami świetlnymi (grupa z Wędryni)

godz. 17.00 - Cieszyński Chór Kameralny w przebojach XX-lecia międzywojennego

godz. 17.30 - Szkoła Tańca „Pas de bourrée”

godz. 17.40 - Basia Łakota oraz soliści Ligi Talentów

godz. 18.15 - chóry, kapele i zespoły folklorystyczne z Zaolzia

ok. godz. 19.00 - „NIGHTfire” - pokaz z ogniami na skwerze przed Teatrem

Uczestnicy imprezy mogą na miejscu otrzymać certyfikat uczestnictwa z unikatową okolicznością pieczęcią oraz materiały informacyjne dotyczące rocznicy.

W Książnicy Cieszyńskiej będzie czynna wystawa „W drodze do Ziemi Obiecanej. Cieszyńscy Polacy 1848-1918”.

Niech to wydarzenie będzie wyrazem naszego uznania dla dokonań pokoleń cieszyńskich patriotów i okazją do rodzinnych i towarzyskich spotkań ponad historycznymi podziałami. **WSTĘP WOLNY**

Projekt ubiega się o współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) za pośrednictwem Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko „Przekraczamy granice”.

Projekt se snaží o spolufinancování z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) prostřednictvím Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński „Překračujeme hranice”.

CZ PU C13/Cel3 2007.2013

ERICH CVIERTNA, NOWY TRENER PIŁKARZY FOTBALU TRZYNIEC:

Tej drużynie potrzebny jest rasowy przywódca

Cztery treningi zaliczył już z piłkarzami Fotbalu Trzyniec szkoleniowiec Erich Cviertna, który w poniedziałek zmienił na stanowisku trenerskim zdymisjonowanego Miroslava Kouřila. 57-letni Cviertna, który w swojej karierze prowadził m.in. Banik Ostrawa, Hluczyn i Frydek-Mistek, przejmując trzyniecką drużynę w sytuacji nie do pozazdroszczenia. Piłkarze spod Jaworowego nie zanotowali zwycięstwa w siedmiu kolejkach z rzędu, trzykrotnie pod rząd przegrali też na własnych śmieciach. Po zakończeniu wczorajszego treningu „Głos” porozmawiał z nowym trzynieckim szkoleniowcem.

Jakie są pana pierwsze wrażenia po trzech dniach prowadzenia zespołu?

Wiedziałem, że Trzyniec znajduje się w dołku psychicznym. Zostałem jednak piłkarzy, którzy wiedzą, czego chcą i zamierzają przełamać kiepską passę z ostatnich kolejek. Zauważyłem też, co miłe, iż w tym zespole na całe szczęście brakuje piłkarskich frajerów, takich przemądrzalców, co wiedzą wszystko najlepiej. Cieszę się z tego, że mogę pracować z grupą miłych chłopaków i mam nadzieję, że wspólnie wybrniemy z kryzysu.

Oglądał pan Trzyniec w tym sezonie?

Erich Cviertna

Czy ma pan diagnozę na wyjście z impasu?

Są chwile, kiedy łatwo wygrywa się każde spotkanie. Przychodzą jednak momenty, kie-

dy gra przestaje się kleić, a wtedy piłkarze popełniają błędy, których normalnie nie robią. Tak też jest w przypadku tej drużyny. Chłopcy zaczęli dobrze, ale w ostatnich meczach wiszą nad nimi czarne chmury. Śledziłem nie tylko Trzyniec, ale także Karwinę, Witkowie i Fulnek. Po tym, jak wróciłem latem z Kuwejtu, gdzie trenowałem młodych 17-latków, miałem stosunkowo sporo wolnego czasu. Wydaje mi się, że znakiem rozpoznawczym czeskiej ligi jest jej wyrównany poziom. I często szczęście decyduje o zwycięstwie, a Trzyncowi właśnie tego zabrakło w ostatnich tygodniach.

Do końca jesienno-zimowego sezonu pozostały tylko dwa mecze. Rozumiem więc, że większe zmiany szykuje pan dopiero na przerwę zimową...

Teraz przygotowujemy się do wyjazdowego pojedynku z Bohemians 1905, dopiero zapoznając się dokładnie z wszystkimi piłkarzami w Trzyńcu. Zimą rzecz jasna dojdzie do pewnych zmian, ale to nie kwestia najbliższych dwóch tygodni. Na pewno tej drużynie potrzebny jest rasowy przywódca na boisku, bo wszyscy są tu aż wzorowo grzeczni. Bramki strzeże wprawdzie charyzmatyczny

Lipčák, ale chciałbym mieć w zespole jeszcze jednego takiego wodzireja. O ewentualnych wzmocnieniach kadrowych możemy jednak ze sobą porozmawiać dopiero w przerwie zimowej. Czekam na jeszcze spotkanie z władzami klubu, gdzie chciałbym zaprezentować swoją wizję na najbliższe miesiące.

Czy będzie to wizja atrakcyjnego, ofensywnego futbolu? Bo taki na pewno chcą oglądać kibice...

Atrakcyjny futbol bez dobrej defensywy nie ma racji bytu. Trzyniec grał na wstępie sezonu świetnie w defensywie, co było podstawą jego sukcesu. W ostatnich meczach przysnął czar niezawodnej trzynieckiej obrony, ale to nie znaczy wcale, że przysnął na zawsze. I powtarzam – druga liga jest ligą niezmiernie wyrównaną, tu każdy może wygrać z każdym. Trzyniec teraz przegrał u siebie z przedostatnim zespołem tabeli (1:3 z Witkowicami – przyp. JB), ale przed niedzielnym spotkaniem z Bohemians wcale nie stoi na straconej pozycji. Może nam pomóc fantastyczna atmosfera, jaka panuje na stadionie Bohemians 1905, czy też coś innego. Futbol jest piękny, bo bywa nieobliczalny.

Rozmawiał, JANUSZ BITTMAR

SPORT POLSKI

● **GOŁOTA POWRACA, JUTRO POWALCZY Z AUSTINEM.** Za dwa miesiące Andrzej Gołota skończy 41 lat, ale wciąż marzy mu się tytuł zawodowego mistrza świata w bokserskiej wadze ciężkiej. Krokiem w kierunku realizacji celu ma być jutrzejsza wygrana z Amerykaninem Rayem Austinem. Pojedynek odbędzie się w chińskim Chengdu. A już półtora miesiąca później – 20 grudnia polski pięściarz miałby zmierzyć się w Szwajcarii z czempionem organizacji WBA, Rosjaninem Nikołajem Wałujewem. To nie pierwsza wizyta Gołoty w Azji. Dwadzieścia lat temu w południowokoreań-

skim Seulu zdobył brązowy medal igrzysk olimpijskich. Jako zawodowiec pokonał w 2000 roku w chińskim Kantonie Marcusa Rhode'a. Walka Gołoty z Austinem odbędzie się w piątek o godz. 22.00 czasu chińskiego, czyli we wczesnych godzinach popołudniowych. Polak waży około 110 kilogramów. Podobnie jak Austin, który jest jednak o kilka centymetrów wyższy (mierzy prawie dwa metry).

● **LOSOWANIE ME KOSZYKARZY Z UDZIAŁEM OSOBISTOŚCI.** Wicepremier Grzegorz Schetyna, prezydent Międzynarodowej Federacji Koszykówki Australijczyk Bob Elphinston i FIBA-Europe Georgios

Vassilakopoulos oraz gwiazda światowej koszykówki Serb Vlade Divac – to osobistości, które gości będą w sobotę w Warszawie na losowaniu grup mistrzostw Europy koszykarzy. Gospodarzem wrześniowych (7-20) mistrzostw Europy koszykarzy w 2009 roku będzie, po raz pierwszy od 1963 roku, Polska. Divac oraz gwiazda reprezentacji Polski lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych Mieczysław Łopatka będą losować grupy ME. Polska została rozstawiona w trzecim koszyku obok Serbii, Macedonii i Łotwy. W 1963 roku Polska zdobyła srebro przegrywając w finale z ZSRR.

(jb, PAP)

Andrzej Gołota (z prawej) podczas zwycięskiej walki z Irlandczykiem Kevinem McBride.

Echa piłkarskiego weekendu w I A klasie

DZIEĆMOROWICE 5:0
LICHNOW (2:0)

Bramki: Punčochář 2, Špička, P. Vanečko, Prokop. Dziećmorowice: Jurko – Hánl, Prokop, Novák, Pastucha – Schimke, Maleňák, Špička, J. Czyž (55. Ligocký) – P. Vanečko (76. Záček), Punčochář (64. Serjuszka). Zaledwie 5:0... Cisza i zdumienie – takie były bezpośrednie reakcje dziećmorowickich kibiców po gwizdku sędziego. I mieli rację, bo rywal z Lichnowa po prostu nie pasuje do szóstoligowych rozgrywek. Ostatni zespół tabeli w całym jesienno-zimowym sezonie strzelił tylko dwie bramki, tracąc 52. Lichnow pełnił rolę chłopców do bicia także w ubiegłym sezonie, wtedy jeszcze w 5. lidze, i wszystko wskazuje na to, że prędzej czy później skończy swoją misję piłkarską w rozgrywkach powiatowych. Gospodarzom widocznie zabrakło motywacji, bądź też zrobiło im się żal przeciwnika. Do przerwy trafili Punčochář i Špička, zaś zaraz po zmianie stron na 3:0 poprawił P. Vanečko z podania Roberta Schimke. Była to szybka, składna akcja, na którą rywal nie zdążył nawet zareagować. W 62. minucie Punčochář wykorzystał galimatias w polu karnym i przytom-

nym strzałem podwyższył na 4:0, a wynik jednostronnego meczu ustalił w 71. minucie doświadczony stoper Prokop.

LUTYNIA DOLNA 2:3
STARE MIASTO (1:2)

Bramki: Figura, Nadhajský – Šafranko 2, Růžička. Lutynia Dolna: Kubala – R. Matys, J. Vanečko, Šimek (64. Bartek), Zuček – Figura, Hanusek, Čief, Bílý (46. Zavacký) – Nadhajský, Osička (46. Konečný). Gospodarze nie tak wyobrażali sobie koniec jesienno-zimowego sezonu. Strata punktów ze Starym Miastem jest konsekwencją błędów w defensywie i fatalnej skuteczności strzeleckiej. Marnotrawiącym szanse był głównie Nadhajský, nie po raz pierwszy zresztą w tym sezonie. Lutyniacy grali źle, ale pomimo tego w 60. minucie wyrównali na 2:2. Nadhajský bezpośrednio z rzutu różnego zaskoczył golkipera gości. Piłkarze Starego Miasta zwycięskiego gola strzelili z rzutu wolnego.

SUCHA GÓRNA 2:3
RASZKOWICE (1:2)

Bramki: Nový, J. Beránek – Musálek, Kacíř, Musil. Sucha G.: Tvardík – Jasiok, Lenčo, Kotásek, Bembenek –

Osika, Kaleta, Nový, Cermák – Voňáček, J. Beránek. Górnosuszenie przezimują w tabeli na przedostatnim miejscu. Beniaminek rozgrywek zagrał z Raszkowicami tak, jak w całym sezonie, czyli stosunkowo dobrze, ale też i naiwnie. Gospodarze wciąż gonili stratę, co grało na korzyść defensywnie nastawionym Raszkowicom.

STONAWA 4:0
CZELADNA (0:0)

Bramki: Loder 2, Franc, Staufčík. Stonawa: Glogár – Bystrý (67. Hovůrka), Janáček, Šurin, Szczygiel – Hawlášek (60. Minaárik), Przywara, Staufčík, Petruňa – Loder (79. Matwijkow), Franc. Można pokusić się o stwierdzenie, że trener Jaroslav Vodák wyprowadził Stonawę na bardziej bezpieczne wody szóstoligowej tabeli. Po tym, jak Vodák zmienił w połowie sezonu Miroslava Sikorę, Stonawa ożyła i zwłaszcza w ostatnich dwóch kolejkach udowodniła, iż może równać się z każdym zespołem w tej klasie. Nawet z faworytami, tak jak w przypadku Dziećmorowic (wygrana 3:0) i teraz Czeladnej. Lider tabeli połamał sobie zęby na świetnie dysponowanym Glogarce, który przyprawił gości o palpitację serca. W I po-

łowie obronił stuprocentówki Kunza i Pflégera, w II połowie ponownie Pflégera. Przyjezdnych pograżyły dwa pierwsze gole. W 58. minucie Franc spożytkował podanie od Lodera, w 63. minucie Loder sam wykończył swój rajd, poprawiając na 2:0. Rosły napastnik był w dobrym humorze, bo w 74. minucie znów identycznie wykiwał obrońców, pokonując po raz drugi bramkarza Cupera. Kropkę nad „i” postawił w 82. minucie technicznym uderzeniem z rzutu wolnego Staufčík.

STARA BIELA 2:0
ŚMIŁOWICE (0:0)

Bramki: T. Štáštka, Malík. Śmiłowice: Lysek – Klár – Bolf (83. Bašanda), Pindor, Mich. Szuscik – Červený, Z. Cieslar, Slušný, Máj (70. Rad. Procházka) – Ganczarczyk, Rud. Procházka. Śmiłowicom w końcówce sezonu zabrakło tchu. Goście w osłabionym składzie nie byli równorzędnym rywalem dla Starej Bieli, w barwach której (podobnie jak w Śmiłowicach) prezentuje się kilku zawodników z doświadczeniem z profesjonalnego futbolu. Na 1:0 trafili gospodarze z dystansu, na 2:0 z rzutu wolnego pośredniego. Śmiłowiczanie grozili z kontrataków, ale w dobrych pozy-

cjach spudłowali Máj i Rud. Procházka.

PRZYBÓR 0:0
BYSTRZYCA

Bystrzyca: Cymorek – P. Zbončák – Komár, Škarka – Polák, Bauman, Turoň, Lorenzini – Kluz, Fóniok, Staniek. Na szutrowym boisku futbolu było jak na lekarstwo. Bystrzyczanie starali się wprowadzić remontowaną zabarykadowaną ekipę gospodarzy, ale bezskutecznie. Najbliżej zdobycia bramki był Kluz, po którego strzale piłka zatrzymała się na poprzeczce. Niepowodzeniem zakończyły się też próby Fónioka i Baumana. (jb)

Tabela rundy jesiennej

1. Czeladna	13	32	32:8
2. Dziećmorowice	13	27	41:9
3. Śmiłowice	13	26	33:20
4. St. Biela	13	24	22:9
5. St. Miasto	13	23	21:24
6. Bystrzyca	13	20	16:10
7. Lutynia D.	13	18	24:23
8. Raszkowice	13	18	18:24
9. Libhošť	13	18	20:27
10. Stonawa	13	14	33:25
11. Bruszkperk	13	14	15:24
12. Przybor	13	11	15:29
13. Sucha G.	13	10	19:27
14. Lichnow	13	1	2:52